

Van: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>
Verzonden: 06-01-[redacted]
Aan: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>
Onderwerp: Maaibeleid

Hoi [redacted],

Ik heb even gezocht in de agendastukken voor de PH Peter Meij.
Op 23 september is het bijgaande besproken in het PHO, zoals de afsprakenlijst 19-09-23 aangeeft.

Volgens mij is dat het laatste stuk. Of is er daarna nog meer geleverd? Of zijn er aanvullingen/
aanpassingen in de uitvoering?

Ik hoor het graag. Ik ga nu uit van de notitie en zal daaruit e.e.a. overnemen in de Groenvisie.

Groet,

[redacted]

Memo

Aan: Wethouder P. Meij
CC: [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Toestelnummer: [REDACTED]

Onderwerp: Notitie maaibeleid gemeente Ridderkerk

Datum: 27 augustus 2019

In het portefeuillehouder overleg Beheer Buitenruimte van 1 juli jl. heeft u gevraagd inzicht te willen verkrijgen in het maaibeleid van de gemeente. Uw vraag was of het mogelijk is om het gras op diverse plaatsen langer te laten groeien en minder te maaien dit in het kader van ecologisch bermbeheer. Met deze notitie informeren wij u wat deze verandering inhoud.

Aanleiding:

De biodiversiteit aan flora en fauna in Nederland gaat de laatste jaren hard achteruit.

Doelstelling:

Het huidige maaibeleid van de gemeente Ridderkerk is gericht op ecologische en traditioneel beheer, en is aan te passen naar de behoeften van nu. Namelijk het borgen en vergroten van de (streekeigen) biodiversiteit.

Wat is 'Biodiversiteit'

Biodiversiteit is de verscheidenheid aan planten, dieren, micro-organismen en ecosystemen. De biodiversiteit is essentieel voor het leven op aarde, zo zorgt een veelzijdigheid aan planten weer voor een veelzijdigheid aan dieren. Door monocultuur (beperkt gebruik aan plantsoorten) en het hedendaags gebruik aan grondstoffen sterven steeds meer soorten, steeds sneller uit. Met het uitsterven van soorten neemt de biodiversiteit direct en indirect af. Zo kan de ene soort afhankelijk zijn van één van de uitgestorven soorten die op zijn beurt dus ook weer uitsterft (domino-effect).

Welke bedreigingen zijn er

Door verstedelijking en intensieve landbouw is het aantal plant- en diersoorten in Nederland gedaald tot ongeveer 15% van het oorspronkelijke potentieel. Het Europees gemiddelde ligt ter vergelijking op 50%.

Huidige maaibeleid

Het huidige maaibeleid is al zodanig ingericht dat er in het kader van Flora en Faunabeheer gefaseerd gemaaid wordt. Dit vertaalt zich in maaibeurten die jaarlijks op dezelfde locatie worden uitgevoerd tot locaties die slechts één keer in de één of twee jaar aan de beurt zijn. Deze laatste bevinden zich op de kanten van de watergangen en zorgen buiten nestgelegenheid ook voor schuilmogelijkheden van vogels, amfibieën en insecten in de winterperiode.

Voorkomende werkzaamheden van het huidige maaibeleid:

- Grasveld (gazon) 24 tot 26 keer per jaar.
- Grasveld (gazon) beeldkwaliteit B.
- Grasveld (gazon) beeldkwaliteit C.
- Kruidenrijk gras 6x jaarlijks kneuzen en laten liggen.
- Kruidenrijk gras 2x jaarlijks maaien en ruimen.

- Kruiden/Bloemenmengsel 1x jaarlijks maaien en ruimen.
- Ecologische zone 1 meter breed even jaren maaien en ruimen.
- Ecologische zone 1 meter breed oneven jaren maaien en ruimen.
- Ecologische zone 2 meter breed even jaren maaien en ruimen.
- Ecologische zone 2 meter breed oneven jaren maaien en ruimen.
- Ecologische zones 3 meter en meer breed even jaren maaien en ruimen.
- Ecologische zones 3 meter en meer breed oneven jaren maaien en ruimen.

Overjarig Kruidenrijk gras

Het huidige maaibeleid kent geen overjarig kruidenrijk grasland. Door in het huidige maaibeleid deze beheermaatregel op te nemen wordt de biodiversiteit versterkt en worden er meer schuil/overwinterings- mogelijkheden gecreëerd voor vogels, zoogdieren en insecten.

Toepassing locaties

Deze beheermaatregel kan in 2020 zonder meer toegepast worden in de buitengebieden, parken en groene lobben van de gemeente Ridderkerk. Denk hierbij aan: Groene lobben Donkersloot, Kievietsweg (tussen Randweg en Rijnsingel aan de kant van de Rotterdamseweg). Reyerpark (tussen Hogeweg en Manege Reyerbos) en recreatiegebied 'De Gorsen'.

Sinusbeheer

Eén van de mogelijkheden om het huidige maaibeleid en de biodiversiteit te vergroten is door het toepassen van 'Sinusbeheer' in de maaibeurten van het kruidenrijk gras (2x jaarlijks maaien). Bij sinusbeheer, ook wel meandermaaien genoemd, wordt tijdens de maaibeurt in de vegetatie een pad (of deel van de locatie) van ca. 40% overgeslagen. Hierdoor ontstaat er meer variatie dat op zijn beurt de biodiversiteit ten goede komt. In de praktijk betekent dit dat per eerdergenoemde *maaibeurt Kruidenrijk* gras (zie opsomming voorkomende werkzaamheden) de uitvoering in twee delen uitgevoerd wordt. Eerste maaibeurt ca. 40% en een 2^e maaibeurt 60%. Voor de beeldvorming, deze beheergroep is al geknipt in twee maaibeurten en wordt op zijn beurt geknipt in twee maaibeurten per cycli (in zijn totaal dus 4 maaigangen). Door deze manier van maaien kunnen insecten uitstappen van het ene gemaaide deel naar het andere en zullen eitjes deels gespaard blijven.

Toepassing locaties

Deze manier van maaien zou in 2020 als pilot project toegepast kunnen worden in: de Gorsen (Donkersloot), het Reyerpark (West), de Ringdijk (Slikkerveer), Middenmolendijk (Drievliet/'t Zand) en Kievietsweg (Bolnes).

Omvormingen

Een ander middel om de biodiversiteit direct te beïnvloeden is het omvormen van Kruidenrijk gras naar Kruiden/Bloemenmengsel. Binnen de gemeente gebruiken we op advies van de Bijenvereniging het bloemenmengsel Tübinger 49A dat uit 11 eenjarige/meerjarige soorten bestaat. En op advies van de Vlinderstichting de mengsels Staygreen 2 en 3. Deze laatste zijn beiden inheemse mengsels (streekeigen soorten). Het bijen/vlindermengsel Staygreen 3 bestaat uit 26 plantsoorten. Staygreen 2 dat gebruikt wordt bij de bestrijding van de Eikenprocessierups bestaat uit 15 soorten die voor ei-afzettingsmogelijkheden, voedsel en bescherming zorgen van nuttige natuurlijke vijanden van de rups (zoals bijvoorbeeld sluipwespen).

Deze beheergroep is de afgelopen jaren al op diverse plaatsen ingezaaid en in beheer. Buiten dat het goed is voor het bijen en vlinderbestand heeft dit mengsel ook visueel een aantrekkingskracht op passanten. Deze manier van toepassing en de bijbehorende communicatie maakt inwoners attent op het onderwerp biodiversiteit. Daarnaast worden dit soort beheer (waar maar 1x per jaar gemaaid en

geruimd wordt) door inwoners wel in de woonkern geaccepteerd terwijl dit bij kruidenrijk gras met dezelfde maaifrequentie niet het geval is. We streven echter wel naar de inzet van bloemenmengsels die zo veel mogelijk bestaan uit inheemse soorten, en buiten bloeiende ook waardplanten voor de voortplanting bevatten.

Toepassing locaties

Omdat bijen en vlinders vanaf februari tot en met november actief op zoek zijn naar nectar is het wenselijk om buiten het eerdergenoemde mengsel (Staygreen 2 en 3) dit mengsel ook in combinatie met bollen te gebruiken. Beide groepen (bollen en bloemen) versterken elkaars levensduur. Zo komen bollen al op in januari en beschermen tijdens hun bloeitijd ontkiemende bloemzaden tegen maaiboede van de gazonmaaier. Waarbij op hun beurt bloeiende bloemen de bol de gelegenheid geven af te sterven en voedsel in de bol op te slaan in plaats tijdens het maaien afgemaaid te worden. Bij locaties waar bollen/bloemen mengsels toegepast kunnen worden kan gedacht worden aan: de Erasmuslaan ('t Zand), Populierenlaan (west), Randweg (Slikkerveer) en Vogelvluit (Drievliet). Locaties waar bijen/vlindermengsels buiten de bestaande locaties toegepast kunnen worden zijn: Reyerpark (tussen Manege Reyerbos en NME centrum), Jorispark (Centrum), Rembrandweg (Centrum), Randweg (Slikkerveer), Electropark (Slikkerveer), Riebeekpark (Bolnes) en Lindelaantje (Bolnes). Voor het beheer dient echter wel rekening gehouden te worden met een door-zaaicycclus van om de 2 jaar.

Toekomst beheer

Als gemeente doen we al veel aan het borgen van de biodiversiteit door gefaseerd te maaien en diversiteit van inheemse planten door ecologisch beheer te borgen. De veranderende tijd (klimaat/duurzaamheid) vraagt echter toch om een andere manier van beheer willen we de biodiversiteit behouden en versterken. Buiten de borging van de biodiversiteit in het maaibeleid wordt er ook gedacht aan het planten van bijen en vlinder minnende sierheesters in gazons en beplanting vakken. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld Vlinderstruiken in gazons. Verder zijn er in een aantal gemeentes proven gedaan met het uitzetten van nestkasten om op die manier plaagdieren als Eik processie en spinselmot rupsen te bestrijden. Buiten het gebruik van bloemenmengsels, die ingezet wordt bij de bestrijding van de eik processierups, zou het uitzetten van nestkasten in besmette eiken een extra impuls kunnen zijn om de biodiversiteit onder de aandacht te brengen.

Conclusie

Er zijn zoals in het stuk aangegeven nog voldoende mogelijkheden om in het huidige maaibeleid haalbare toepassingen aan te brengen die de biodiversiteit te goede komen. Door een deel van het Kruidenrijk gras dat 2x jaarlijks gemaaid wordt om te zetten naar overjarig grasland kan een deel van de extra kosten voor het Sinusbeheer (meandermaaien) terugverdiend worden. Verder kan bij de vervangingstermijn van de bestaande grasvelden met bollen gekozen worden voor een mengsel dat bestaat uit bollen en bloemen. Op deze manier is een deel van de omvormingskosten budgettair al geborgd.

Aanbeveling

Verder dient het aan te bevelen om komend najaar (maand oktober is de aangewezen maand voor het omvormen en inzaaien van bijen/vlindermengsels) door te pakken op de aanleg van Bloemen mengsels.

Hierbij zou tevens gezien de problematiek rondom de Eikenprocessierups gekeken kunnen worden naar de toepassing van Staygreen 2 onder of in de buurt van grote groepen Eikenbomen.

Met deze notitie 'maaibeleid gemeente Ridderkerk', vertrouwen we erop hiermee voldoende invulling te hebben gegeven aan uw vraag.

	Portefeuillehoudersoverleg Beheer Buitenruimte
Vergadering d.d.	23 September 2019
Agendapunt	Bespreekpunten
Onderwerp	Maaibeleid gemeente Ridderkerk
Behandelend ambtenaar	
Domein	Beheer en Onderhoud
	Meegezonden stukken
	- bijlage a Memo Maaibeleid 2020 - -
	Toelichting
	Zie a.u.b. de bijlage. Graag te bespreken op het PHO. Met vriendelijke groet, , Hoofd afd. Wijkbeheer.
	Financiële verantwoording
	Gevraagde beslissing
	1. Te bespreken
	2.

**AFSPRAKENLIJST PORTEFEUILLEHOUDERSOVERLEG
BEHEER BUITENRUIMTE**

Datum: 23 September 2019

Aanwezig: Peter Meij, [redacted] J, [redacted] J,
[redacted] J, [redacted] J (notulist)

Agendapunt	Besluit	Behandelend ambtenaar / actie door	Datum gereed
0. Vaststellen agenda	[redacted] T		
1. Ter besluitvorming	[redacted] T [redacted] T [redacted] T [redacted] T	[redacted] J [redacted] J	1940
2. Bespreekpunten	[redacted] T <u>Maaibeleid</u> Er is een nieuw maaibeleid wat meer ecologisch beheer inhoud, zoals minder maaien en meer gefaseerd maaien en ook meer bollen en bloemenmengsels toepassen. Omdat dit grote gevolgen heeft voor de beleving	[redacted] J [redacted] J, J / J [redacted] J [redacted] J	1940

	en het aanzicht van groenstroken moet dit goed worden gecommuniceerd naar de inwoners middels bewonersbrieven en een stuk in de Blauwkai. Pho wil graag de stukken voor publicatie inzien		
3. Vragen uit Samenleving	<u>Niet behandeld</u>		
4. Mededelingen		 	
5. Werkdruk	<u>Niet behandeld</u>		
6. Afspraken/acties			
7. Lange Termijn			
8. Volgend overleg	Maandag 30 september 2019, 9:30 - 11:30 uur Notulist: 		

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten reikwijdte van het verzoek